

11. Спалучэнне зычных *-кз, -кс, -рф, -рт, -фт, -хт, -шт, -шр, -шх*: індэкс, інсэрт, ландшафт, сабекошт, факс, шхуна і інш.

12. Нескланяльныя назоўнікі з канцавым *а, о, э, ю*: бінале, жыро, дэ-факта, дэ-юрэ і інш.

Аператыўнае выяўленне новых інтэрнацыянальных або патэнцыяльна інтэрнацыянальных тэрмінаў, іх скаардынаваная апрацоўка і ўдакладненне тэрмінолагамі розных краін у напрамку міжнароднай уніфікацыі з'яўляецца першапачатковай задачай міжнароднага ўпарадкавання і мэтанакіраванага стварэння шырокага слоя тэрмінаў-інтэрнацыяналізмаў.

1 Буракова М.І. Беларуская мова. Тэхнічная тэрміналогія. – Мінск, 2016.

2 Зразікава В.А., Губкіна А.В. Беларуская мова. Прафесійная лексіка для эканамістаў. – Мінск, 2016.

3 Глумачальны слоўнік беларускай мовы: у 5 т. / АН БССР, інт-мовазнаўства імя Я. Коласа; пад аг. рэд. акад. К.К. Атраховіча (К. Крапівы). Мінск: БелСЭ, 1977 – 1984. Т. 1 – 5.

УДК 008

МАСТАЦТВА КАМПЛІМЕНТА Ё РАЗНЫХ НАРОДАЎ

*Студэнты – Савіцкі С.А., 35 тс, 1 курс, ФТС;
Зенькевіч Л.А., 80 э, 3 курс, АЭФ*

Навуковы

кіраўнік – Мантур А.Я., ст. выкладчык

*УА «Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт»,
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Пры моўных зносінах з усімі тымі, хто нас акружае, кожны з нас, зразумела, жадае, каб людзі да нас добра ставіліся. Самым універсальным сродкам выклікаць прыхільнасць да сябе з'яўляецца камплімент.

Кампліменты любяць і жанчыны, і мужчыны. Чуць іх заўсёды прыемна, паколькі камплімент задавальняе патрэбу ў станоўчых эмоцыях. Аднак рабіць кампліменты па-сапраўднаму прыгожа могуць далёка не ўсе. Але авалодаць гэтым мастацтвам магчыма – было б толькі жаданне .

Перш за ўсё, робячы камплімент, трэба кіравацца пэўнымі правіламі.

1. У кампліменце павінна быць пачуцце меры. Давайце параўнаем: "У цябе прыгожыя валасы (камплімент) і "Твае валасы самыя прыгожыя на свеце" (ліслівасць).

2. Робячы камплімент, будзьце шчырымі. Не толькі словы, але і вочы, жэсты, выраз твару – усё гэта гаворыць аб вашым стаўленні да чалавека. Калі людзі заўважаць, што вы былі няшчырымі (гэта адчуць вельмі проста), ваш "камплімент" спрацуе супраць вас, і вы выклікаеце ўражанне карыслівага чалавека.

3. Камплімент павінен быць праўдападобным і адпавядаць пэўнай сітуацыі. Напрыклад, калі вы скажаце жанчыне: "Ты сёння цудоўна выглядаеш!" А ў яе змучаны выгляд пасля бяссоннай ночы, прычынай якой стаў зубны боль, наўрад ці яна можа паверыць вам і вашым словам.

4. Камплімент не павінен быць дваістым ці двухсэнсоўным. Напрыклад, калі вы кажаце свайму супрацоўніку: "Ты вельмі добра справіўся з работай, не тое, што ў мінулы раз!" – у гэтым выпадку ваш камплімент будзе ўспрымацца як іронія.

5. Камплімент не павінен змяшчаць павучанняў. Словы "Ты добра выглядаеш, але прычоску табе неабходна змяніць" пакінуць непрыемны асадак у душы чалавека[1].

Прыёмаў і разнавіднасцей кампліментаў у кожных народаў вельмі шмат. Мы спынемся толькі на агульных, якія сустракаюцца амаль у кожнай краіне.

Самы прасты від камплімента – прамы, г.зн. такі, калі вы прама гаворыце чалавеку аб яго станоўчых якасцях. Напрыклад: "Ты сёння добра выглядаеш", "У цябе прыгожыя вочы" і інш. Але, калі вы не ўпэўнены ў тым, якая будзе рэакцыя ў чалавека на ваш камплімент, лепш гаварыць не пра самога чалавека, а пра свае пачуцці да яго (ускосны камплімент). Напрыклад: "Мне вельмі цікава з табою размаўляць" або "Побач з вамі ўзнікае пачуцце надзейнасці". У гэтым выпадку рызыка таго, што ваш камплімент будзе не прыняты, значна зніжаецца [3, с. 55].

Яшчэ адзін прыём камплімента пахваліць чалавека за справу, у якую ім было пакладзена шмат сіл і сродкаў. Кожнаму хацелася б, каб іншыя людзі звярнулі ўвагу на тое, што з'яўляецца для яго вельмі значным і важным. Напрыклад, чалавеку, які правёў

прэзентацыю можна сказаць: “Тваё выступленне было вельмі добрым”, або аўтааматару адзначце: “Ты водзіш машыну амаль віртуозна”.

Можна зрабіць камплімент праз “трэцюю асобу” – сутнасць яго ў тым, што вы гаворыце вашаму субяседніку прыемныя словы, выказаныя другім чалавекам. Напрыклад: “Святлане Іванаўне вельмі спадабалася твая прэзентацыя” [2, с. 27].

Многія людзі выкарыстоўваюць і такі прыём як скрыты камплімент. Напрыклад вы звяртаецеся да свайго калегі са словамі: “Парай мне добры рэстаран” – гэта азначае, што вы пытаецеся ў чалавека, які мае добры густ.

Найбольш каштоўны для суразмоўніка такі камплімент, які падкрэслівае яго індыўідуальнасць, тое, што выдзяляе яго з агульнага натоўпу. Напрыклад: “У вас такая прамяністая ўсмішка” і г.д.

Рабіць кампліменты можна ўсім тым, хто крыху варты добрага слова. Добрыя словы падымаюць настрой таму, каму яны адрасаваныя. А калі вы падаравалі камусьці станоўчыя эмоцыі, яны абавязкова вернуцца да вас. Так што давайце будзем гаварыць адзін аднаму кампліменты.

1 Тамберг Ю.Г. Как научиться говорить комплименты. – Москва, 2007, 130 с.

2 Харченко В.Р. Современная повседневная речь. – Москва, 2005, – 184 с.

3 Шейнов В.П. Неотразимый комплимент. Безотказные приёмы влияния. – Санкт-Петербург, 2015, – 240 с.

УДК 811.161.3

НАВУКОВЫЯ ФРАЗЕАЛАГІЗМЫ

Студэнт – Казека М.М., 21 мо, 2 курс, ФТС

Навуковы

кіраўнік – Смалянка Г.А., ст. выкладчык

УА «Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт»,

г. Мінск, Рэспубліка Беларусь

У мовазнаўчай літаратуры адзначаецца, што ў навуковых тэкстах кніжныя фразеалагізмы – з’ява досыць рэдкая, прыводзяцца прыклады кніжных фразеалагізмаў: *краевугольны*